

OMZENDBRIEF¹ 2011/5 VAN HET INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN

De Voorzitter

Correspondent
sg@ibr-ire.be

Onze referte
DS/NH/cs

Uw referte

Datum 12-04-2011

Geachte Confrater,

Betreft: Bijzonder commissarisverslag² met betrekking tot de gebruikte methodiek en daadwerkelijke naleving ervan inzake technische buitendienststellingen van gereguleerde activa (*Regulated Asset Base, RAB*) voor de beheerders van distributienetten voor elektriciteit en aardgas

Context

1. Op 12 september 2008 werd de koninklijke besluiten van 2 september 2008 betreffende de regels met betrekking tot de vaststelling van en de controle op het totaal inkomen en de billijke winstmarge, de algemene tariefstructuur, het saldo tussen kosten en ontvangsten en de basisprincipes en procedures inzake het voorstel en de goedkeuring van de tarieven, van de rapportering en kostenbeheersing door de beheerders van distributienetten voor elektriciteit of aardgas gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad*³.

2. Overeenkomstig artikelen 2, § 1, 7° en 27, § 1, tweede lid, 4° van voornoemde koninklijk besluiten dient de commissaris een bijzonder verslag te richten aan de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) over de door de beheerders van distributienetten (DNB) voor aardgas en

¹ De omzendbrieven bevatten algemene deontologische aspecten en hebben geen bindend karakter in hoofde van de bedrijfsrevisoren (Verslag aan de Koning bij K.B. 21 april 2007, *BS* 27 april 2007, p. 22890). De omzendbrieven kunnen standpunten van de Raad van het Instituut of beschrijvingen van een wettelijke, reglementaire of normatieve verplichting inhouden op voorwaarde dat deze voortvloeien uit de deontologie van het beroep van bedrijfsrevisor.

² Of verslag van de door de dienstenmaatschappij aangestelde bedrijfsrevisor, *cf. infra*, nr. 17a.

³ *BS*, 12 september 2008, p. 47502 e.v.

elektriciteit gehanteerde methodiek ter bepaling van de technische buitendienststellingen.

3. DNB's dienen immers aan de CREG een jaarverslag over te maken dat onder meer het volgende document omvat:

“(...) de uitdrukkelijke attestering door de commissaris-revisor van de rapportering met betrekking tot de gebruikte methodiek en de daadwerkelijke naleving ervan inzake buitendienstgestelde materiele vaste activa; (...)”⁴.

4. Op 10 februari 2011 heeft de CREG een aantal richtlijnen met betrekking tot deze rapportering gepubliceerd (beschikbaar op aanvraag bij de CREG of het IBR).

5. Onderhavige omzendbrief beoogt het verduidelijken van de inhoud van het aan de CREG gericht bijzonder commissarisverslag, alsook het bepalen van het normenkader dat bij het opstellen van dit verslag kan worden gehanteerd.

Inhoud van het verslag van de distributienetbeheerder aan de CREG

6. Artikel 27, § 1, tweede lid, 4° van de koninklijke besluiten van 2 september 2008 verduidelijkt dat de distributienetbeheerder een jaarverslag moet overmaken aan de CREG dat onder meer een verslag omvat over de gebruikte methodiek inzake technische buitendienststellingen.

7. De richtlijnen van de CREG verduidelijken:

“Dit rapport bevat:

1. een uitgebreide beschrijving – aangeleverd door de distributienetbeheerder – van het systeem inzake buitendienstgestelde materiële vaste activa en de interne beheersmaatregelen (= methodiek) die daarbij werden opgezet, met doorloop van de volledige keten, zowel technisch als financieel; (...)”.

8. Indien de netbeheerder voor het beheer van zijn administratieve organisatie een beroep heeft gedaan op een dienstenmaatschappij (ORES, EANDIS, INFRA, enz.), zal dit verslag worden opgesteld door de dienstenmaatschappij⁵.

⁴ Artikel 27, § 1, tweede lid, 4° van de koninklijke besluiten van 2 september 2008.

⁵ Richtlijnen van de CREG, p. 8

9. Aan dit verslag van de DNB aan de CREG dient ook het bijzonder commissarisverslag hieromtrent te worden toegevoegd als bijlage.

Inhoud van het bijzonder commissarisverslag

10. Zoals voorafgaandelijk vermeld, artikel 27, § 1, tweede lid, 4° van het koninklijk besluit van 2 september 2008 verduidelijkt dat het verslag van de distributienetbeheerder aan de CREG het volgende document moet omvatten:

“(…) de uitdrukkelijke attestering door de commissaris-revisor van de rapportering met betrekking tot de gebruikte methodiek en de daadwerkelijke naleving ervan inzake buitendienstgestelde materiele vaste activa; (...)”⁶.

11. Overeenkomstig de richtlijnen van de CREG dient het bijzonder commissarisverslag gevoegd bij het verslag van de distributienetbeheerder te omvatten:

“(…) een attestering dat de beschreven methodiek gedurende de gespecificeerde verslagperiode op afdoende wijze is opgezet en geïmplementeerd;

een attestering dat de beschreven methodiek gedurende de gespecificeerde verslagperiode effectief heeft gewerkt.”⁷.

Normenkader van toepassing op het bijzonder commissarisverslag

12. De wetgever heeft geen vormvereisten met betrekking tot het bijzonder commissarisverslag vastgelegd.

13. Het huidig Belgisch normenkader bevat geen procedures voor attestering van de rapportering met betrekking tot de gebruikte methodiek en daadwerkelijke naleving ervan inzake buitendienstgestelde materiële vaste activa.

⁶ Artikel 27, § 1, tweede lid, 4° van de koninklijke besluiten van 2 september 2008.

⁷ Richtlijnen van de CREG, p. 7.

14. Het bijzonder commissarisverslag kan derhalve worden opgesteld overeenkomstig de internationale standaarden voor *assurance*-opdrachten (*International Standards on Assurance Engagements*, ISAE).

15. Deze internationale standaarden zijn momenteel niet verplicht maar vormen evenwel een handig controlehulpmiddel als alternatief voor het ontbreken van een specifieke Belgische norm. Door het hanteren van deze internationale standaarden zal de commissaris zijn specifieke opdracht beter kunnen uitvoeren aangezien de grondbeginselen hiervan aansluiten bij de algemene controlebeginselen. Dank zij deze standaarden kan de commissaris de door de wetgever ingevoerde attesteringsverplichting naleven.

16. De ISAE zijn gebaseerd op de in de ISA's uitgewerkte grondbeginselen (opdrachtaanvaarding, risicobenadering, materialiteitsniveau, verslaggeving, enz.).

17. In het kader van de toepassing van deze standaarden dienen twee gevallen te worden onderscheiden:

a) de distributienetbeheerder heeft een beroep gedaan op een dienstenmaatschappij (Ores, Eandis, enz.):

Het bijzonder commissarisverslag kan worden opgesteld in overeenstemming met ISAE 3402 *Assurance Reports on Controls at a Service Organization*, op basis van het door de dienstenmaatschappij opgesteld verslag over de methodiek (*cf. supra*, nr. 8) voor zover voldoende steekproeven worden uitgevoerd over alle entiteiten die deel uitmaken van de structuur van de dienstenmaatschappij⁸.

Het verslag zal worden opgesteld door de commissaris of een door de dienstenmaatschappij aangestelde bedrijfsrevisor en zal rechtstreeks worden bezorgd aan de CREG, alsook aan de commissarissen van de verschillende netbeheerders die worden beheerd door de dienstenmaatschappij;

b) de distributienetbeheerder heeft geen beroep gedaan op een dienstenmaatschappij.

---

⁸ Richtlijnen van de CREG, p. 8.

Het bijzonder commissarisverslag kan worden opgesteld in overeenstemming met ISAE 3000 *Assurances Engagements other than Audits or Reviews of Historical Financial Information*, op basis van het door de distributienetbeheerder opgesteld verslag over de methodiek (*cf. supra*, nr. 7).

Het verslag zal worden opgesteld door de commissaris van de DNB en zal rechtstreeks worden bezorgd aan de CREG.

18. De commissaris dient overigens in het bijzonder aandacht te hebben voor het door de DNB of de dienstenmaatschappij gehanteerd referentiekader inzake interne controle (COSO, PAS 55⁹, enz.), alsook voor de informaticasystemen voor het beheer van de administratieve organisatie.

19. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden en het opstellen van het verslag dient daarenboven ook rekening te worden gehouden met de omvang en de complexiteit van het intern controle- en beheersysteem van de DNB of de dienstenmaatschappij.

20. Indien het verslag van de DNB of de dienstenmaatschappij (*cf. supra*, nr. 7 of 8) niet in overeenstemming is met de wettelijke of regelgevende bepalingen of niet binnen de door de wet voorziene termijnen ter beschikking werd gesteld, zal de commissaris zijn professionele oordeelsvorming hanteren om in voorkomend geval te bepalen of een opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden en een verslag over feitelijke vaststellingen niet passender zijn, en dit in overleg met de DNB en de CREG.

Met confraternele groeten,

Michel DE WOLF

---

⁹ <http://pas55.net/whatis.asp>.